

τους ο καθένας, κάτι που ταυτοχρόνως συμβαίνει σε κάποιο υπόγειο ενός στούντιο; Ζαλλίζεται, ξεζαλλίζεται το μυαλό πολλών, πάντως αυτά είναι πραγματικότητες!

Και όταν ο νους μας κουράζεται στην προσπάθειά του να κατανοήσει πράγματα, που άφορουν τον υλικό κόσμο, είναι τόσο περίεργο να αισθάνεται λιγγο, όταν ζητη να κατανοήσει τον Δημιουργό του, τον άπειρο Θεό; "Αν ύποτεθῇ ὅτι μπορούσαμε να καταλάβουμε πλήρως τὸ μυστήριο τοῦ Θεοῦ ἢ ὁ Θεὸς θὰ ἔπαυε νὰ εἶναι Θεός ἢ ὁ ἄνθρωπος θὰ ἐγένετο Θεός. Ἡ πανταχοῦ παρουσία τοῦ Θεοῦ εἶναι μὴ ἀναμφισβήτητη πραγματικότης καὶ πρέπει ἡ σκέψις αὐτὴ νὰ κυριαρχήσει στὴν ψυχὴ μας. Εἶ ν α ἰ ἄ π α ρ α ἱ τ ῆ ρ ο ! (Νὰ το-νισθῇ πολὺ αὐτὴ ἢ φράσις).

III. ΕΦΑΡΜΟΓΗ.

"Ὅπως εἶδατε, παιδιά, ἐτόνισα ἰδιαίτερας αὐτὲς τὶς δύο τελευταῖες λέξεις: Εἶναι ἀπαραίτητο! Γιατὶ τάχα εἶναι ἀπαραίτητο; Τί τὸ σπουδαῖο ἔχει νὰ μᾶς δώσῃ αὐτὴ ἡ συναίσθησις τῆς ἀπανταχοῦ παρουσίας τοῦ Θεοῦ; Τί σχέσι μπορεῖ νὰ ἔχῃ μὲ τὴν ἰδική μας τὴν καθημερινὴ ζωὴ; (...)

1. Μᾶς συγκρατεῖ. Μᾶς προφυλάσσει ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Πῶς δηλαδὴ; (...) Συνήθως ντρέπεται κανεὶς νὰ κάμῃ κακὸ μπροστὰ σὲ ἄλλα πρόσωπα καὶ μάλιστα ἐπίσημα καὶ σεβαστά. "Ὅταν σκεπτόμεθα λοιπόν, ὅτι εἶναι παρὼν ὁ Θεός, πολὺ δύσκολα θὰ διαπράξωμε τὴν ἁμαρτίαν. "Ὅταν ἔρχεται ὁ πειρασμός καὶ μὲ τὸν ὑπουλό του τρόπο ἐπιμένῃ: «Κάμε το, κάμε το!» καὶ οὐ γιὰ μιά στιγμή ὑπνωτισμένος ὑποχωρῇ ψιθυρίζοντας: «Ποιὸς λοιπόν θὰ μ' ἔβλεπε; μὲ περιστοιχίζει τὸ σκοτάδι, μὲ προστατεύουν οἱ τοῖχοι καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μὲ δῇ» ποῖον λοιπόν ἔχω νὰ φοβηθῶ;» (Σοφ. Σειράχ κυ', 18), τότε θυμήσου: «Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Κυρίου εἶναι ἀσύγκριτα πῶς φωτεινοὶ ἀπὸ τὸν

ἥλιο καὶ βλέπουν κάθε ὁρὸμο ἀνθρώπινο καὶ γνωρίζουν τί συμβαίνει καὶ στὰ πῶς ἀπόκρυφα μέρη» (Σοφ. Σειράχ κυ', 19).

"Ενθυμεῖσθε, παιδιά, κάποιον σπουδαῖο ἥρωα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού ἐνίκησε μ' αὐτὴ τὴ σκέψι ἕνα φοβερὸ πειρασμό; (...) Ἀκριβῶς. Ὁ Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο. "Ὅταν ἡ γυναίκα τοῦ Πετεφρῆ τὸν παρακινεῖ τόσο ἐπιμονα κ' ἐπιδέξια ν' ἁμαρτήσῃ, γλύτωσε ἀπὸ τὰ χέρια τῆς μὲ τὴν βοήθεια αὐτῆς τῆς σκέψεως. «Πῶς ποιήσω τὸ ρῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, καὶ ἁμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ Θεοῦ;» (Γεν. λθ', 9). Πῶς μπορῶ νὰ κάμω αὐτό, πού λές, καὶ ν' ἁμαρτήσω μπροστὰ στὸν Θεόν; "Ἄς φωνάζωμε κ' ἡμεῖς, δσάκις τὸ κακὸ μᾶς περικυκλώνῃ καὶ προσπαθῇ νὰ μᾶς κοιμήσῃ μὲ τὴν σκέψι ὅτι δὲν μᾶς βλέπει κανεὶς: Ὁ Θεὸς εἶναι παρὼν! Ὁ Θεὸς εἶναι πάντοτε, πανταχοῦ παρὼν καὶ μᾶς παρακολουθεῖ!

Διηγοῦνται ὅτι μιά ἀμερικανικὴ ἐταιρεία σιδηροδρόμων παρακολουθεῖ μὲ ἐξαιρετικὴν ἀυστηρότητα τοὺς ὑπαλλήλους τῆς, γιὰ νὰ ἰδῇ μήπως σχετίζονται μὲ κακοποιούς ἢ κάνουν μιά ἀσχημὴ ζωὴ. Κάποια ἡμέρα, ἕνας ὑπάλληλος ζήτησε ν' ἀπουσιάσῃ γιὰ λίγες μέρες, μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι πέθανε κάποιος στενὸς τοῦ συγγενῆς. "Ὅταν ὅμως ἐπέστρεψε σὸ γραφεῖο, ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐκοινοποίησε τὴν ἀπόλυσίν του, δειχνόντας εἰς αὐτὸν μιά φωτογραφία πού τὸν παρουσίαζε ἀνάμεσα σὲ μιά συντροφιά νὰ γλεντοκοπᾷ. "Ἦτο ἀπὸ τὴν ἡμέρα, πού ὑπετίθετο ὅτι συνώδευε τὴν νεκρικὴ πομπή. Εἰδικοί πράκτορες τῆς ἐταιρείας τὸν εἶχαν φωτογραφῆσει. Ὁ φτωχός! "Εάν ἤξερε, ὅτι τὸν παρακολουθοῦν σὲ κάθε του βῆμα κ' ὅτι σὲ κάθε στιγμή τὸν φωτογραφοῦν, πόσο διαφορετικὰ θὰ ἐκάνονε τὴ ζωὴ του! "Εάν καὶ κάθε ἄνθρωπος ὑπενθύμιζε στὸν ἑαυτό του, ὅτι τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ τὸν παρακολουθεῖ σὲ κάθε στιγμή, πόσο διαφορετικὰ θὰ ἐρρόθμιζε τὴ ζωὴ του!

2. Ἡ σκέψις ὅμως ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι παρὼν, μᾶς δι-δερὶ ἀκόμη πολλὴ δύναμι στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς μας. Μᾶς τονώνει στὶς καθημερινές μας προσπάθειες. Μᾶς παρηγορεῖ στὶς θλίψεις. Δηλαδὴ πῶς γίνε-

ται αὐτό; (...) Μάλιστα. Ὁ στρατιώτης ἀγωνίζεται μὲ περισσότερη ἀπόδοσι καὶ θάρρος, ὅταν εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ θλέμμα τοῦ ἀρχηγοῦ του. Ἡ σκέψις ὅτι μᾶς παρακολουθεῖ ὁ παντοδύναμος καὶ εὐσπλαγχνος Θεός, δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ ἀπελπισθοῦμε.

Μέχρι τώρα, παιδιά, δὲν ἔχετε ἀντιμετωπίσει παρὰ μικρὲς δυσκολίες (καρδιοχτύπια γιὰ τὶς ἐξετάσεις, μικροασθένειες κ.λ.π.). Ἄλλοι σήμερα κρατοῦν τὸ βάρος τῆς ἰδικῆς σας ζωῆς: οἱ γονεῖς σας. Πάντοτε ὅμως ἡ ζωὴ, δὲν πρόκειται νὰ εἶναι τόσο ἐύκολη, ὅπως, τώρα ποὺ παίζετε μέσα στὸ λιμάνι τῆς οἰκογενείας σας καὶ χαίρεσθε τὴ χαρωπὴ ἀμμουδιά του. Θ' ἀνοιχθῇτε καὶ σεῖς μιὰ μέρα στὸ πέλαιος καὶ θὰ συναντήσετε φουρτούνες πολλές. Καὶ τότε θὰ ἴδῃτε ὅτι ἐρχονται στιγμὲς στὴ ζωὴ τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ποὺ ἡ κούρασις καταρρακώνει τὸ θάρρος τους καὶ ἡ ἐγκατάλειψις τῶν φίλων καὶ τῶν γνωστών γεμίζει τὴν ψυχὴ μὲ πικρία καὶ μὲ ἀπογοήτευσι. Ἡ μοναξιά τοῦ ἀδειάζει τὴν ψυχὴ ἀπὸ κάθε ἐλπίδα. Εὐχομαι νὰ μὴ βροῦν κανένα ἀπὸ σὰς τέτοιες ὥρες σκληρές. Ἐάν ὅμως τύχη νὰ ἔλθουν, σὰς παρακαλῶ πάρα πολὺ νὰ θυμηθῇτε τὸ σημερινὸ μάθημα: Ποτὲ κανεῖς μας δὲν μένει μόνος, Πουθενά. Σ' ὅποιο ἐρρημονῇσι κι' ἂν εὑρεθῇ, σ' ὅποια ζούγκλα, σ' ὅποιο ἀγριοπέλαγος, σ' ὅποια ἀφιλόξενη πολυτεία κι' ἂν ζῇ, ἐγκαταλελειμμένος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Κοντά του θὰ εἶναι πάντοτε ὁ Θεός. Καὶ ἡ ἀγάπη του ποτὲ δὲν τὸν ἐγκαταλείπει. Τί ἡμπορεῖ νὰ μᾶς συμβαίῃ, λοιπόν; Ἐχόμεν, με χάσει προσφιλῇ μας πρόσωπα καὶ ζοῦμε μόνον; Μᾶς πολεμοῦν οἱ ἀνθρώποι καὶ προσπαθοῦν νὰ δημιουργοῦν συνεχῶς προσκόμματα στὸν δρόμο μας; Ἀπετύχαμε στὴν Α' ἢ Β' προσπάθεια καὶ ἡ ἀπογοήτευσίς μᾶς θολώνει τὸ μυαλό; Ἄς γεμίσι ἡ καρδιά μας μὲ θάρρος καὶ ἐλπίδα. Ὁ Θεός εἶναι παρών! «Οὐκ ἔασις ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ δὲ δύνασθε» (Α' Κορ. ι', 13). Δὲν θὰ ἀφήσῃ νὰ δοκιμασθοῦμε παραπάνω ἀπ' ὅ,τι μποροῦμε, ἀλλὰ θὰ δώσῃ μαζί μὲ τὴν δοκιμασίαν σύντομη καὶ τὴν ἔκβασιν. Πλημμυρισμένος ἀπὸ τὴν πεποιθισίν αὐτή, ποὺ τὸν ἐγέμιζε μὲ τόσο θάρρος, ὁ Χρυσόστομος συστήζει νὰ λέ-

γῇ: «Δὲν μπορῶ νὰ φοθῶ τίποτε, παρὰ μόνον ἂν μ' ἐξορίσετε σ' ἓνα τόπο, ὅπου δὲν θὰ ὑπῆρχε ὁ Θεός».

Τί δίδαγμα λοιπὸν θὰ ἡμπορούσαμε νὰ κρατήσωμε γιὰ σήμερα, παιδιά;

ΔΙΔΑΓΜΑ: *Τὸ ἀγρυπνο μάτι τοῦ Θεοῦ μὲ παρακολουθεῖ.*

ΡΗΤΟΝ: *«Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου;» (Ψαλμ. ρλ', 17).*

IV. Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ.

1. Ὁ Ρωμαῖος φιλόσοφος Σενέκας διηγείται τὸ ἑξῆς περιστατικό. Κάποτε δύο στρατιῶται, οἱ ὅποιοι ἦσαν φρουροὶ ἔξω ἀπὸ τὴν σκηνὴ τοῦ Ἀντιγόνου (384 - 301 π.Χ.), τοῦ περιφήμου στρατηγοῦ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τὸν κατηγοροῦσαν μὲ ἀσχημο τρόπο. Σὲ μιὰ στιγμὴ, ὁ Ἀντίγονος σήκωσε τὸ παραπέτασμα τῆς σκηνῆς του. Οἱ στρατιῶται τᾶχασαν καὶ ἄρχισαν νὰ τρέμουν. «Ἀπομακρυνθῇτε τοῦλάχιστον σὲ κάποια ἀπόστασι γιὰ νὰ μὴν ἀκούω τὰ ὅσα λέγετε γιὰ μένα», τοὺς εἶπε.

Ὁ συγγραφεὺς ποὺ ἀναφέρει αὐτὸ τὸ περιστατικό σημειώνει ὠραιότατα: «Ἀνάμεσα στὸ Θεὸ κι' ἐμένα, ὁ ὕλικός κόσμος παίζει τὸ ρόλο τοῦ παραπετάσματος. Ἐγὼ μὲν ἀδυνατῶ νὰ ἴδω τὸν Θεόν, ἐκεῖνος ὅμως μὲ βλέπει καὶ μὲ ἀκούει. Ἐγὼ δὲν ἡμπορῶ ν' ἀποτραβηθῶ σὲ κάποια ἀπόστασι. Ποῦ λοιπὸν θὰ κατορθώσω νὰ κρυφθῶ ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐάν θέλω νὰ διαπράξω κάποια ἔνοχη πράξι; Αὐτὸ μοῦ εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατο. Ὁ Κύριος γνωρίζει κάθε μου λόγο καὶ κάθε πράξι μου, ἀκόμα καὶ τὰ πιὸ ἀπόκρυφα σχέδιά μου καὶ τὶς πιὸ μυστικές σκέψεις μου» (Τοῦτ).

2. Αὐτὴν τὴν μεγάλῃ ἀλήθειαν προσπαθήσατε νὰ τὴν φέρνετε, παιδιά, ὅσο μπορεῖτε πιὸ συχνὰ στὸ μυαλό σας. Ὅταν ὁ θυμὸς φουσκῶνῃ τὰ στήθη σου κι' εἶσαι ἔτοιμος νὰ ἐκτοξεύῃς τὴ λάθρα του, μὲ λόγια ἢ κτυπήματα, στὸ πρόσωπο τοῦ

ἄλλου, φώναξε στὸν ἑαυτό σου: «Ὁ Θεὸς εἶναι παρών!» Ὅταν φίλοι τῆς κακῆς ὥρας σὲ παρακινοῦν σὲ πράξεις, ποὺ δὲν θὰ τολμοῦσες νὰ τὶς κάμης μπροστὰ στοὺς γονεῖς σου, κράτησε τὸν ἑαυτό σου, ὑπενθυμίζοντάς του: «Ὁ Θεὸς εἶναι παρών!» Ὅταν εἶσαι κατάμονος καὶ ἡ ἁμαρτία σὲ σπρώχνει στὸ κακό, ψιθυρίζοντάς σου ὅτι δὲν σὲ βλέπει κανένα ἀνθρώπινο μάτι, ἐπανάλαβε σταθερὰ στὸν ἑαυτό σου: «Δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάνω. Μὲ βλέπει ὁ Θεός!».

Ἀλλὰ καὶ ὅταν εὐρίσκεσαι στὴν πλαγιά ἑνὸς ὁμορφου λόφου ἢ στὶς ἀσπρογάλαζες δαντέλλες μιᾶς ἀκτῆς κι' ἀγναντεύεις γαλήνια τὸ πέλαγος, ἄφησε τὴν καρδιά σου νὰ πλημμυρίζη ἀπὸ αὐτὴν τὴν σκέψι: Θεέ μου, εἶσαι παρών! Πόσο ὑπέροχα εἶναι ὅλα τὰ δημιουργήματά σου! Πόσο πιὸ ὑπέροχη εἶναι ἡ παρουσία καὶ ἡ συντροφιά σου!

Κι' ὅταν μέσα στὸ δωμάτιο εἶσαι ἀναγκασμένος γιὰ ὧρες πολλές νὰ εὐρίσκεσαι καρφωμένος στὴν καρέκλα τοῦ γραφείου σου, γιὰ νὰ ἐτοιμάσης τὰ μαθήματά σου, ἄφησε τὴν ἀλήθεια αὐτὴ νὰ θωπεύσῃ τὸ κουρασμένο μυαλό σου: «Ὁ Θεὸς εἶναι παρών! Μὲ βλέπει. Ἡ δουλειὰ πρέπει νὰ γίνῃ καλά».

Πάντοτε, στὸ δρόμο, στὸ σχολεῖο, στὸ δωμάτιο, στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου, στὶς χαρὲς τῆς ἐκδρομῆς, αὐτὴ ἡ σκέψις ἂς γεμίζει τὴν καρδιά μας, γιὰ νὰναι ὁλόκληρη ἡ ζωὴ μας λουσμένη στὸ φῶς.

